

MEMORANDWM CYDSYNIAD DEDDFWRIAETHOL ATODOL RHIF 2

Y BIL MASNACH (CYTUNDEB CYNHWYSFAWR A BLAENGAR AR GYFER PARTNERIAETH Y MÔR TAWEL)

1. Gosodir y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol hwn o dan Reol Sefydlog 29.2. Mae Rheol Sefydlog 29 yn rhagnodi bod rhaid gosod Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol, ac y caniateir cyflwyno Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol, gerbron y Senedd os bydd Bil yn Senedd y DU yn gwneud darpariaeth o ran Cymru at unrhyw ddiben sydd o fewn cymhwysedd deddfwriaethol y Senedd, neu sy'n addasu ei chymhwysedd deddfwriaethol.
2. Cyflwynwyd y Bil i Dŷ'r Arglwyddi ar 8 Tachwedd 2023 a chynhaliwyd y Cyfnod Adrodd ar 16 Ionawr. Mae'r Bil ar gael yn: <https://bills.parliament.uk/publications/53770/documents/4303>
3. Cytunwyd ar un gwelliant gan y Llywodraeth, a osodwyd ar 8 Ionawr 2024 yng Nghyfnod Adrodd Tŷ'r Arglwyddi ar 16 Ionawr yn ymwneud â Chymal 4, Dynodiadau Tarddiad a Dynodiadau Daearyddol. Mae ar gael yma: [HL Bill 4—R\(a\) \(parliament.uk\)](#)

Amcanion Polisi

4. Amcan polisi datganedig Llywodraeth y DU ar gyfer y Bil yw darparu'r mesurau angenrheidiol ar gyfer newidiadau mewn deddfwriaeth ddomestig er mwyn cyflawni ei rhwymedigaethau o dan gytundeb masnach rydd y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel, sy'n ymwneud â'r broses dod i rym. Yn benodol, mae hyn yn ymwneud â rhwystrau technegol i fasnach, prosesau caffael y Llywodraeth, ac eiddo deallusol.

Crynodeb o'r Bil

5. Mae'n ofynnol i'r Bil alluogi gweithredu'r Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel, yn benodol i ddiwygio meysydd o ddeddfwriaeth ddomestig y DU. Rhaid i'r Bil fod mewn grym cyn i'r Cytundeb ddod i rym yn ffurfiol er mwyn sicrhau nad yw'r DU yn torri unrhyw rwymedigaethau a nodir yn y Cytundeb.
6. Mae'r Bil yn cynnwys wyth cymal ac un Atodlen, gan gynnwys:
 - **Cymal 1** – yn diffinio ystyr y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel a phrotocol derbyn y DU at ddibenion y Bil.
 - **Cymal 2** – Trin Cyrff Asesu Cydymffurfiaeth, yn rhoi pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol drwy reoliadau i weithredu Erthygl 8.6 o'r Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel drwy ddiwygio is-ddeddfwriaeth. Mae Erthygl 8.6 yn ei gwneud yn ofynnol i'r DU sicrhau

nad yw'n gwahaniaethu yn erbyn cyrff asesu cydymffurfiaeth yn nhiriogaethau eraill y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel o blaid cyrff yn nhiriogaeth y DU, neu o blaid cyrff yn un o diriogaethau'r Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel dros y rhai yn un o diriogaethau eraill y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel.

- **Cymal 3** – Proses Gaffael y Llywodraeth, yn nodi'r diwygiadau a fydd yn gymwys i reoliadau caffael domestig y llywodraeth i ddeddfu'r rhwymedigaethau ychwanegol sydd wedi eu cynnwys yn y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel.
- **Cymal 4** – Dynodiadau Tarddiad a Dynodiadau Daearyddol – Mae pennod eiddo deallusol y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel yn cwmpasu sawl maes, gan gynnwys patentau, dynodiadau daearyddol, hawlfraint a hawliau cysylltiedig, nodau masnach a dyluniadau. Mae'r bennod yn gosod safonau gwarchod gofynnol yng nghyfundrefnau domestig partion y Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel.
- **Cymal 5** – Hawliau Perfformwyr. Mae'r cymal hwn yn ychwanegu dau fath newydd o warchodaeth mewn cysylltiad â hawliau perfformwyr o dan Ddeddf Hawlfraint, Dyluniadau a Phatentau 1988. Mae hefyd yn diwygio pŵer i gyfyngu ar hawliau perfformwyr mewn rhai achosion. Mae'r pŵer hwnnw yn caniatáu i'r Ysgrifennydd Gwladol gyfyngu ar yr amddiffyniad a roddir i berfformiad ac eithrio mewn achosion pan fo hawliau'r perfformwyr yn bodoli drwy gyfeirio at gysylltiad â'r DU, Ynysoedd y Sianel, Ynys Manaw a Gibraltar.
- **Cymal 6** – Rhychwant Tiriogaethol, yn nodi'r awdurdodaethau y bydd darpariaethau'r Bil yn rhan o'r gyfraith ynddynt.
- **Cymal 7** – Cychwyn, yn nodi'r dyddiadau pan ddaw darpariaethau'r Bil i rym.
- **Cymal 8** – Enw Byr, yn nodi mai enw'r Bil yw Deddf Masnach (Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel) 2023.

Darpariaethau yn y Bil y mae'n ofynnol cael cydsyniad ar eu cyfer

7. Gosododd Llywodraeth Cymru Femorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol ar 8 Rhagfyr 2023, yn seiliedig ar y Bil fel y'i cyflwynwyd gerbron Senedd y DU ar 8 Tachwedd 2023. Roedd y Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol hwnnw yn cwmpasu Cymalau 2,3 a 4 a gellir dod o hyd iddo yn:
<https://senedd.cymru/media/i00ljh5s/lcm-ld16203-w.pdf>

Darpariaethau atodol yn y Bil y ceisir cydsyniad ar eu cyfer

Gwelliant i Gymal 4 – Dynodiadau Tarddiad a Dynodiadau Daearyddol

8. Ers cyhoeddi'r memorandwm cyntaf, cytunwyd ar welliant i gymal 4 o'r Bil yn y Cyfnod Adrodd yn Nhŷ'r Arglwyddi ("y Cytundeb").
9. Bydd y Gwelliant yn addasu ymhellach Erthygl 54 (*canslo*) o Reoliad (EU) 1151/2012 i fewnosod paragraff newydd 1B sy'n egluro'r prawf ar gyfer canslo Dynodiad Tarddiad neu Ddynodiad Daearyddol gwarchodedig pan fo enw cofrestredig y Dynodiad Tarddiad neu'r Dynodiad Daearyddol wedi bod yn destun cais newid enw o dan Erthygl 53 (*diwygio manyleb cynnyrch*), o Reoliad (EU) Rhif 1151/2012. Pan fo enw'r Dynodiad Tarddiad neu'r Dynodiad Daearyddol wedi'i newid, bydd cais i ganslo a wnaed o dan baragraff 1A o Erthygl 54 yn bosibl dim ond os oedd y seiliau dros ganslo yn bodoli ar ddyddiad y cais am ddiwygiad i enw'r Dynodiad Tarddiad neu'r Dyddiad Daearyddol a wnaed o dan Erthygl 49 fel y cymhwysir gan Erthygl 53(2) (yn hytrach na dyddiad y cais gwreiddiol i gofrestru), neu os bu nifer o geisiadau i newid yr enw, y diweddaraf o'r ceisiadau hynny.
10. Mae hwn yn faes cymhleth o'r gyfraith pan fo Dynodiadau Tarddiad neu Ddynodiadau Daearyddol wedi eu cydblethu â'r farchnad amaethyddol gyffredin ac eiddo deallusol ac mae dadleuon cytbwys o ran ble y gallai'r llinell fod mewn cysylltiad â'r hyn a gedwir yn ôl a'r hyn sydd wedi ei ddatganoli. Ym marn Llywodraeth Cymru, mae Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Atodol yn briodol mewn perthynas â'r Gwelliant beth bynnag am fod cymal 4 yn amlwg yn effeithio ar feysydd datganoledig bwyd-amaeth.

Barn Llywodraeth y DU ar yr angen am gydsyniad

11. Mae Llywodraeth y DU yn ystyried mai dim ond cymal 3 (Caffael) o'r Bil sy'n ymgysylltu â Chonfensiwn Sewel drwy ddeddfu ar faterion sydd o fewn cymhwysedd datganoledig. Nid yw Llywodraeth Cymru yn cytuno â hyn fel y nodir yn: <https://senedd.cymru/media/i00ljh5s/lcm-ld16203-w.pdf>

Rhesymau dros wneud y darpariaethau hyn ar gyfer Cymru ym Mil Masnach y DU (Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel)

12. Mae'r Gwelliant arfaethedig i Gymal 4(4) yn gweithredu rhwymedigaethau'r Cytundeb Cynhwysfawr a Blaengar ar gyfer Partneriaeth y Môr Tawel mewn maes polisi cul ac mewn tirwedd gyfreithiol sy'n gymhleth ac yn ddadleuol. Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell bod cydsyniad yn cael ei roi am nad oes gwahaniaeth polisi rhwng Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru ar y mater a weithredir, ac oherwydd, o ystyried cwrpas yr hyn a wneir a'r cymhlethdodau o dan sylw, ei bod yn gwneud synnwyr i'r ddarpariaeth hon gael ei gwneud yn y Bil hwn ar yr adeg hon.

13. Ar y sail hon, byddem yn argymhell bod y Senedd yn rhoi cydsyniad deddfwriaethol i'r Gwelliant.

Goblygiadau ariannol

14. Er nad oes goblygiadau ariannol uniongyrchol i Lywodraeth Cymru na'r Senedd sy'n deillio o'r pwerau o dan y Bil, bydd goblygiadau ariannol sylweddol i Gymru o'n perthynas fasnach yn y dyfodol o ran ei heffaith economaidd gyffredinol.

Casgliad

15. Mae Llywodraeth Cymru yn argymhell cydsynio i'r Gwelliant.

Lesley Griffiths AS/MS
Y Gweinidog Materion Gwledig a Gogledd Cymru, a'r Trefnydd
Minister for Rural Affairs and North Wales, and Trefnydd